

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Petra Mikeše a Milana Podhrázkého v právní věci žalobce: **V. M.**, zastoupený Mgr. Umarem Switatem, advokátem se sídlem Dědinova 2011/19, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 6. 2024, čj. OAM-3567-14/ZR-2024, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 11. 9. 2024, čj. 56 A 11/2024-52,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto usnesení zrušil žalovaný platnost povolení k trvalému pobytu žalobce podle § 77 odst. 1 písm. h) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) a stanovil žalobci lhůtu 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí k vycestování z území, resp. ode dne propuštění z výkonu trestu odnětí svobody. Důvodem bylo pravomocné odsouzení žalobce za spáchání úmyslného trestného činu dle § 240 odst. 1, odst. 2 písm. a) a odst. 3 písm. a) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce 7 let, peněžitému trestu ve výši 300 000 Kč a zákazu činnosti na dobu 8 let.

[2] Žalobu, kterou žalobce proti rozhodnutí žalovaného podal, zamítl Krajský soud v Praze shora uvedeným rozsudkem. V rozsudku krajský soud uvedl, že žalobcem namítané porušení § 2 a § 3 s. ř. není pro svou obecnost přípustným žalobním bodem podle § 71 s. ř. Otázka, zda žalobce opakovaně porušil veřejný pořádek, není relevantní, neboť § 77 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců žádnou takovou podmínku neobsahuje. Podmínkou pro aplikaci tohoto ustanovení je pravomocné odsouzení za spáchání úmyslného trestného činu

k nepodmíněnému tratu odnětí svobody v délce přesahující 3 roky. Trestná činnost žalobce přitom představovala závažné protiprávní jednání trvající několik let. Podle krajského soudu jsou dopady rozhodnutí žalovaného na soukromý a rodinný život žalobce přiměřené. Není pochyb, že rozhodnutí žalovaného jistým způsobem zasáhlo do soukromého a rodinného života žalobce, ovšem intenzita takového zásahu není vysoká. Žalobce nemá v České republice partnerku, děti ani rodiče, o které by pečoval. Zásah do jeho soukromého života tak směřuje do širších rodinných a sociálních vazeb. Ty přitom budou oslabeny již dlouhodobým pobytem ve výkonu trestu odnětí svobody. Tento zásah však není dostatečnou protiváhou závažnosti trestné činnosti žalobce (šlo o krácení daně, kterým způsobil škodu ve výši desítek milionů, trestnou činnost páchal dlouhodobě). Pro provedení výsledku žalobce a jeho sestry nebyl důvod, protože rodinné vazby žalobce nemohou převážit nad závažností jeho trestné činnosti. Zrušení platnosti trvalého pobytu se liší od institutu vyhoštění. Možnost vstupu do České republiky žalobci zůstává, a při splnění zákonných podmínek může usilovat o jiné pobytové oprávnění. Zároveň je to žalobce sám, kdo si způsobil nepříznivé dopady spojené se zrušením povolení k trvalému pobytu. Ke stávající situaci na Ukrajině krajský soud uvedl, že žalobci není zakázán pobyt na území České republiky v jiném pobytovém režimu.

[3] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost. Tvrdí, že krajský soud a žalovaný nesprávně posoudili přiměřenost dopadů rozhodnutí žalovaného do soukromého a rodinného života stěžovatele. Protože krajský soud a žalovaný neprovedli stěžovatelem navržené výsledky (stěžovatele a jeho sestry), nemohli zjistit úplný skutkový stav věci a neumožnili stěžovateli unést důkazní břemeno. Stěžovatel dále uvedl, že je na svých příbuzných závislý, nemá vazby k zemi původu, a jeho návrat komplikuje válečný konflikt na Ukrajině. Tyto důvody v porovnání s jeho trestnou činností převažují nad zájmem státu na zrušení platnosti jeho pobytového oprávnění. Stěžovatel sice souhlasí, že setrvat v České republice v jiném pobytovém režimu je možné, ale ne jisté, a v zemi původu bude ohrožen na životě. Žalovaný porušil § 2 odst. 3 a 4 a § 3 s. ř.

[4] Žalovaný považuje rozsudek krajského soudu za srozumitelný, přezkoumatelný a zákonný. Krajský soud se dostatečně vypořádal se všemi žalobními námitkami. Zákon o pobytu cizinců posouzení přiměřenosti rozhodnutí žalovaného v této věci nepožaduje. Žalovaný se však zabýval tím, zda jeho rozhodnutí není v rozporu s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a dospěl k závěru, že tomu tak v případě stěžovatele není. Své závěry žalovaný náležitě odůvodnil.

[5] V replice z 5. 11. 2024 stěžovatel odkázal na nález Ústavního soudu z 16. 12. 2020, sp. zn. I. ÚS 945/20, podle kterého musí správní soudy při přezkumu rozhodnutí o zrušení povolení k trvalému pobytu vždy posoudit existenci skutečného, aktuálního a dostatečně závažného ohrožení základního zájmu společnosti. Tuto povinnost krajský soud nesplnil, a porušil tak právo stěžovatele na soudní ochranu podle § 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Dále stěžovatel pokazuje na § 87l odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců, které nesmí být aplikováno automaticky. Nelze se zaměřit pouze na předchozí trestní odsouzení. Stěžovatel nepředstavuje závažné nebezpečí pro veřejný pořádek.

[6] Žalovaný považuje repliku za irelevantní, protože se mýlí s předmětem tohoto řízení, neboť poukazuje na zcela jiné zákonné ustanovení, než které bylo ve věci aplikováno.

II. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud se předně zabýval tím, zda je kasační stížnost přijatelná. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. totiž platí, že rozhodoval-li před krajským soudem o věci specializovaný samosoudce a kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud jako nepřijatelnou. Nejvyšší správní soud přijme kasační stížnost k věcnému přezkumu pouze v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to i) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo potřeby překonání judikatury, nebo ii) v případě zásadního pochybení krajského soudu (usnesení NSS z 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, *Ostapenko*).

[8] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[9] Podle stěžovatele krajský soud i žalovaný nesprávně posoudili přiměřenost dopadů rozhodnutí žalovaného do jeho soukromého a rodinného života. Důvody, které stěžovatel uvedl v kasační stížnosti, převažují nad zájmem státu na zrušení platnosti jeho pobytového oprávnění.

[10] S otázkou dopadu rozhodnutí na soukromý a rodinný život se krajský soud vypořádal. Odkázal na judikaturu vztahující se k čl. 8 Úmluvy a § 174a odst. 3 zákona o pobytu cizinců, která dovozuje, že v důsledku aplikační přednosti Úmluvy je nezbytné přiměřenost rozhodnutí posuzovat i tam, kde to zákon nepředvídá, ovšem pouze ke konkrétní námitce cizince (rozsudky NSS z 22. 1. 2020, čj. 10 Azs 256/2019-39, č. 3990/2020 Sb. NSS, z 12. 12. 2019, čj. 10 Azs 310/2019-32, z 17. 8. 2020, čj. 1 Azs 260/2020-27). Správní orgány (i soud) musejí v takových případech vzít v úvahu kromě existence odsouzení i další trestněprávně významné okolnosti (například uložený trest, rozsah způsobené škody, tendenci k opakování trestné činnosti či chování cizince v době po odsouzení). Dále je třeba hodnotit, zda je přiměřené zrušit povolení k trvalému pobytu s ohledem na skutečnosti, jako je délka pobytu cizince na území, věk, zdravotní stav, rodinné a ekonomické poměry, společenská a kulturní integrace v hostitelském státě či intenzita vazeb na zemi původu. Teprve pak lze určit stupeň závažnosti protiprávního jednání a poměřit zásah do základních práv s významem chráněného veřejného zájmu. Je však na cizinci, aby správnímu orgánu sdělil veškeré skutečnosti týkající se jeho soukromého a rodinného života: právě na cizinci totiž leží břemeno tvrzení a primárně i břemeno důkazní (rozsudek NSS z 11. 11. 2022, čj. 5 Azs 230/2020-43 a z 15. 11. 2021, čj. 10 Azs 398/2021-47).

[11] Z napadeného rozsudku vyplývá, že se krajský soud zmíněným kritériím věnoval. Zabýval se povahou a závažností dotčeného veřejného zájmu, rodinnou situací stěžovatele, rozsahem, v jakém může být soukromý a rodinný život stěžovatele narušen. Tím naplnil krajský soud standardy, které předpokládá judikatura Nejvyššího správního soudu při posuzování možného zásahu rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince s ohledem na aplikační přednost čl. 8 Úmluvy. Zároveň lze odkázat na obdobné případy, které řešil Nejvyšší správní soud (rozsudek NSS z 14. 3. 2017, čj. 5 Azs 274/2016-42, z 6. 9. 2018, čj. 7 Azs 279/2018-44, body 24-28, či z 12. 5. 2023, čj. 10 Azs 34/2023-43, body 12-21).

[12] Stěžovatel namítá, že krajský soud a žalovaný měli provést jím navrhované výsledky, aby mohli řádně zjistit skutkový stav věci. K problematice provádění důkazů před soudem Nejvyšší správní soud uvádí, že soud obecně není povinen provést všechny navržené důkazy, avšak je vždy povinen náležitě odůvodnit, z jakých důvodů navrhovaný důkaz neprovedl tak, aby bylo zaručeno právo na spravedlivý proces účastníka řízení (rozsudek NSS z 2. 12. 2009, čj. 1 Afs 77/2009-114). Nevyhovění návrhu na provedení důkazu lze odůvodnit pouze tím, že tvrzená skutečnost, k jejímuž ověření nebo vyvrácení je důkaz navrhován, nemá relevantní souvislost s předmětem řízení, že důkaz není způsobilý vyvrátit nebo potvrdit tvrzenou skutečnost nebo že je nadbytečný (rozsudek NSS z 28. 4. 2005, čj. 5 Afs 147/2004-89, č. 618/2005 Sb. NSS). Právě poslední zmíněnou variantou odůvodnil krajský soud neprovedení zmíněných výsledků.

[13] Výslech stěžovatele či jeho sestry by podle krajského soudu byl potřebný v případě, že by rodinné vazby mohly převážet nad závažností trestné činnosti stěžovatele. Tak tomu ale v dané věci a ohledem na závažnost trestné činnosti a charakter tvrzených rodinných vztahu v dané věci nebylo. Výslech proto nebyl pro rozhodnutí potřebný, jak uzavřel krajský soud. K účastnickému výsledku a výsledku členů rodiny lze odkázat na rozsudky NSS z 11. 5. 2020, čj. 3 Azs 93/2018-34, bod 23, z 14. 8. 2018, čj. 4 Azs 153/2018-57, body 15-16, či z 30. 7. 2020, čj. 6 Azs 161/2020-45, bod 38).

[14] Stěžovatel dále uvádí, že rozhodnutí žalovaného je nepřiměřené, protože návrat na Ukrajinu je pro něj na životě ohrožující. Zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu nemá srovnatelné účinky jako například vyhoštění. Stěžovatel může usilovat o získání jiného pobytového oprávnění na území ČR, i když nelze vyloučit, že může být příslušnými orgány přihlédnuto k jeho trestní minulosti (rozsudky NSS z 18. 12. 2019, čj. 6 Azs 162/2019-34, bod 33, či z 16. 2. 2024, čj. 5 Azs 190/2023-36, bod 32-33).

[15] Žádná část kasační argumentace uplatněné v nyní projednávané věci tak podle Nejvyššího správního soudu nezakládá přijatelnost kasační stížnosti. Kasační stížnost nevyvolává otázky, které by dosud nebyly v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešeny nebo byly řešeny rozdílně či vyžadovaly učinit judikaturní odklon. Nejedná se ani o případ zásadního pochybení krajského soudu při výkladu hmotného nebo procesního práva. Východiska krajského soudu jsou naopak v souladu s ustálenou judikaturou, od níž Nejvyšší správní soud nemá důvod se odchýlit.

[16] Argumentace stěžovatele v replice, jak byla popsána v bodě [5] tohoto usnesení, je nepřijatelnou kasační námitkou, protože byla uplatněna až po 4. 11. 2024, tedy po uplynutí lhůty k doplnění kasační stížnosti stanovené usnesením Nejvyššího správního soudu z 2. 10. 2024, čj. 8 Azs 213/2024-15. Stěžovatel později nebyl oprávněn důvody kasační stížnosti rozšiřovat (nález Ústavního soudu z 31. 1. 2006, sp. zn. I. ÚS 390/05). I kdyby však stěžovatel tuto námitku uplatnil ve lhůtě pro doplnění kasační stížnosti, jednalo by se o námitku nepřijatelnou podle § 104 odst. 4 s. ř. s., protože v předchozím řízení § 871 odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců a s ním spojenou judikaturou stěžovatel nijak neargumentoval.

III. Závěr a náhrada nákladů řízení

pokračování

[17] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[18] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (usnesení rozšířeného senátu NSS z 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, bod 53, a usnesení NSS z 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, bod 18). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však náklady nad rámec běžné úřední činnosti, pročež se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 21. listopadu 2024

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu